

شبه 17 آبان 1393 - 07:26

اختلاف کنگره و کاخ سفید بازی پلیس خوب و پلیس بد

در حالی که زمان زیادی تا پایان ضرب‌الاجل مذاکرات هسته‌ای (سوم آذر) باقی نمانده، به دنبال پیروزی جمهوری خواهان در انتخابات اخیر آمریکا، کاخ سفید بازی جدیدی را در این زمینه آغاز کرده است. در این جنگ کهنه و زرگری جمهوری خواهان نقش پلیس خوب و دموکرات‌ها نقش پلیس بد را بازی می‌کنند.

گزارش کیهان از جنگ زرگری دموکرات‌ها و جمهوری خواهان در چالش هسته‌ای با ایران

اختلاف کنگره و کاخ سفید بازی پلیس خوب و پلیس بد

در حالی که زمان زیادی تا پایان ضرب‌الاجل مذاکرات هسته‌ای (سوم آذر) باقی نمانده، به دنبال پیروزی جمهوری خواهان در انتخابات اخیر آمریکا، کاخ سفید بازی جدیدی را در این زمینه آغاز کرده است. در این جنگ کهنه و زرگری جمهوری خواهان نقش پلیس خوب و دموکرات‌ها نقش پلیس بد را بازی می‌کنند.

با پیروزی و تسلط جمهوری خواهان در سنای آمریکا، اکنون دو بازوی کنگره یعنی مجلس نمایندگان و سنای آمریکا کاملاً در اختیار جمهوری خواهان قرار گرفته است. پس از برگزاری این انتخابات، رسانه‌های غربی از آغاز چالش جدی دولت اوباما در سیاست خارجی و علی‌الخصوص پرونده هسته‌ای ایران خبر داده و مدعی هستند قدرت یافتن جمهوری خواهان در کنگره کار را برای مذاکرات هسته‌ای دشوار کرده و اوباما برای توافق احتمالی با ایران چالش سختی را با سناتورها و نمایندگان آمریکایی خواهد داشت.

این تحلیل که توسط رسانه‌های زنجیره‌ای مدعی اصلاحات در داخل کشور نیز دنبال شد، آدرس غلطی است که در روزهای منتهی به ضرب‌الاجل هسته‌ای (3 آذرماه) از سوی این رسانه‌ها مطرح شده است.

رویکرد سیاسی جمهوری خواهان به ویژه طیف موسوم به محافظه‌کاران، همیشه منطبق بر رفتارهای افراط‌گرایانه و تقابل خشن با کشورهای جهان بوده است. بر همین مبنا بود که دو جنگ بزرگ افغانستان و عراق در دستور کار دولت جورج بوش قرار گرفت و جمهوری اسلامی ایران نیز در زمان فعالیت دولت اصلاحات، «محور شرارت» نام گرفت.

واقعیت این است که دولت دموکرات باراک اوباما نیز در حقیقت همان راه را در برابر ایران در پیش گرفته است اما تفاوت دموکرات‌ها، استفاده از ظرفیت فضا سازی و جنگ روانی علیه کشورمان است و نگاهی به گذشته‌های نه‌چندان دور نشان می‌دهد که دموکرات‌ها علی‌رغم ژست‌های ظاهری، دشمنی بیشتری با ایران از خود نشان داده‌اند. دولت اوباما به جای لغو تحریم‌ها، به دنبال گزینه‌های کم‌اثرتری همانند تعلیق یا کاهش تحریم‌ها است به طوری که چماق تحریم همچنان تا آخرین گام‌های اقدامات ایران در خصوص توافق جامع، بالای سر ایران باقی بماند. به تعبیر دیگر، کاخ سفید همچنان مسئله لغو کامل تحریم‌ها را به عنوان مسئله‌ای دور از دسترس قرار داده است.

جنگ زرگری کاخ سفید و کنگره در خصوص چالش هسته‌ای ایران زمانی عیان می‌شود که نگاه دقیق‌تری به جایگاه قانونی کنگره آمریکا داشته باشیم. واقعیت اینجاست که کنگره توانایی جلوگیری از امضای توافق‌نامه هسته‌ای جامع را ندارد. در واقع، در صورت تحقق توافق‌نامه هسته‌ای جامع اوباما با استفاده از قدرت اجرایی خود منتظر رای کنگره به لغو تحریم‌ها نخواهد ماند و در صورت توافق برای لغو بیشتر تحریم‌های ضدایرانی می‌تواند اقدام یکجانبه انجام دهد. به رغم قدرت اجرایی سنای آمریکا در تصویب و تایید پیمان‌های دولت آمریکا، به دلیل اینکه توافق‌نامه هسته‌ای با ایران پیمانی دوجانبه میان ایران و آمریکا نیست و چندجانبه است، این توافق نیازی به تصویب و تایید سنای آمریکا ندارد. مقامات دولت اوباما نیز گفته‌اند مجوز و رای کنگره به لغو دائمی تحریم‌ها تنها زمانی ضروری خواهد بود که آژانس بین‌المللی انرژی اتمی بتواند پایبندی ایران به مفاد توافق‌نامه را در دوره زمانی طولانی تایید کند.

از سوی دیگر در حالی که ضرب‌الاجل 24 نوامبر (3 آذرماه) برای توافق‌نامه هسته‌ای جامع نزدیک می‌شود، آمریکایی‌ها در یک بازی جدید این سناریو را مطرح کرده‌اند که اگر جمهوری خواهان توافق‌نامه هسته‌ای احتمالی را «توافق‌نامه بد» بدانند و یا گفت و گوهای هسته‌ای فراتر از ضرب‌الاجل 24 نوامبر تمدید شود، سنای جدید تشدید تحریم‌های ضدایرانی را در دستور

کار قرار خواهد داد. برخی دموکرات‌ها نیز در صورتی که با فشار سیاسی لابی صهیونیسم مواجه شوند، به جمهوری خواهان خواهند پیوست. علاوه بر این، بسیاری از اعضای کنگره از هر دو حزب گفته‌اند نگرانند کاخ سفید به «توافق بد» با ایران برسد. این در حالی است که ارزیابی‌های نهادها و اندیشکده‌های مختلف آمریکایی - اعم از اینکه متمایل و وابسته به کدام حزب باشند- نشان می‌دهد، مذاکره و در عین حال تحمیل فشار تنها راهبرد مورد اجماع درباره این موضوع است.

اوباما در نقش پلیس خوب

در همین زمینه باراک اوباما، پس از اعلام پیروزی جمهوری خواهان در انتخابات میان دوره‌ای آمریکا در کنفرانسی خبری گفت: اگر بتوانیم با ایران به توافقی خوب برسیم که بتواند جهان را متقاعد کند که ایران توانایی تولید سلاح اتمی را نخواهد داشت، آن وقت با کنگره وارد مذاکره می‌شویم و آنها را هم متقاعد می‌کنیم. اما این نیازمند یک توافق خوب است. اوباما تأکید کرد که همواره گفته است که «عدم توافق با ایران از توافق بد بهتر است».

رئیس جمهور آمریکا گفت که میان دولت و کنگره‌ای که به تسلط حزب مخالف در آمده اختلافاتی خواهد بود، اما در عین حال ابراز امیدواری کرد که دولت و کنگره بتوانند با هم کار کنند.

اوباما در ادامه مدعی شد که تحریم‌ها باعث شده است که ایران پای میز مذاکرات بیاید. وی همچنین در ادعایی دیگر گفت: اگر توافق هسته‌ای حاصل نشود، به دلیل سیاست‌های ایران است.

نمایندگان آمریکا

در نقش پلیس بد

«ایلنا روز - لتینن»، رئیس کمیته فرعی امور خاورمیانه و شمال آفریقا در مجلس نمایندگان آمریکا در واکنش به اظهارات روز چهارشنبه باراک اوباما، رئیس جمهوری آمریکا درباره مذاکرات هسته‌ای ایران و گروه 5+1 بیانیه‌ای صادر کرد.

لتینن در این بیانیه که روی وبسایت رسمی مجلس نمایندگان آمریکا قرار گرفت ضمن اشاره به بخشی از اظهارات اوباما که گفته بود عدم توافق را به توافق بد ترجیح می‌دهد گفت که رئیس جمهور آمریکا لازم است مستلزمات یک توافق هسته‌ای خوب را تعریف کند.

این نماینده ارشد کنگره با بیان اینکه در بیانات رسمی مقامات کاخ سفید تاکنون نشانه‌ای از جلوگیری از دستیابی ایران به سلاح‌های اتمی دیده نمی‌شود مدعی شد که آنها تنها به دنبال به عقب انداختن زمان دستیابی ایران به توانایی گریز هسته‌ای کامل هستند.

رئیس کمیته فرعی امور خاورمیانه نوشت: «رئیس جمهور از ساز و کارهای نظارتی قابل راستی‌آزمایی سخن می‌گوید اما واقعیت این است که ما راهی برای نظارت کامل بر فعالیت‌های هسته‌ای آن یا راستی‌آزمایی دقیق آن نداریم.»

وی مدعی شد که «تنها راه برای تأیید اینکه ایران در حال انجام فعالیت‌های هسته‌ای غیرقانونی نیست این است که این برنامه به طور کامل تعطیل شود. بسیاری از ما در کنگره بر این باوریم که تنها توافق هسته‌ای قابل قبول با ایران توافقی است که به موجب آن ایران تمامی فعالیت‌های غنی‌سازی خود را متوقف کند و زیرساخت‌های هسته‌ای خود را از بین ببرد.

هشدار درخصوص

تحریم ایران

«الیزابت روزنبرگ»، مشاور اسبق امور تحریم‌ها در وزارت خزانه‌داری آمریکا و «زاکاری گلدمن»، مشاور اسبق امور سیاسی در وزارتخانه‌های خزانه‌داری و دفاع آمریکا نیز طی یادداشتی در روزنامه نیویورک تایمز نسبت به وضع هر گونه تحریم جدید علیه ایران هشدار دادند و از نمایندگان کنگره خواستند گفت‌وگوهای هسته‌ای بین ایران و گروه 5+1 را تخریب نکنند.

این دو مقام اسبق آمریکا با اشاره به نزدیک شدن ایران و گروه 5+1 به خط پایانی ماراتون هسته‌ای به موضع نمایندگان کنگره برای وضع تحریم‌های سختگیرانه علیه ایران اشاره کرده، اما تأکید کرده‌اند: «چنین اقدامی ضربه به خودی خواهد بود.»

آنها می‌نویسند: «تحریم‌های سختگیرانه‌تر آمریکا در این نقطه تقریباً تعاملات بازرگانی باقیمانده ایران در آسیا و اروپا را قطع کرده و ضررهای مالی قابل توجهی را متوجه متحدان آمریکا در آن مناطق خواهد کرد.»

روزنبرگ و گلدمن با تأکید بر اینکه وضع تحریم علیه ایران در شرایط جاری به از هم گسیختن ائتلاف بین‌المللی منزوی‌کننده ایران منجر خواهد شد هشدار داده‌اند: «تحریم‌های جدیدی که کنگره در حال بررسی آنهاست ضربات سنگینی بر همان متحدانی وارد خواهد کرد که آن ائتلاف را قوی کرده‌اند.»

واشنگتن تایمز: توافق هسته‌ای نیازی به تصویب کنگره ندارد

پس از آنکه جمهوری خواهان توانستند اکثریت کرسی‌های هر دو مجلس نمایندگان و سنای آمریکا را تصاحب کنند گمانه‌زنی‌های زیادی درباره نقش کنگره و این قانونگذاران در توافق هسته‌ای با ایران مطرح شده است.

در این میان برخی تحلیل‌ها حاکی از آن است که نهاد قانونگذار آمریکایی پس از سیطره جمهوری خواهان بر آن راه تخریب توافق هسته‌ای بین ایران و گروه 5+1 را پیش خواهد گرفت اما روزنامه واشنگتن تایمز از قول منابعی در کنگره گزارش داده رأی جمهوری خواهان برای رد کردن توافق هسته‌ای احتمالی با ایران کافی نیست.

بر اساس این گزارش، جمهوری خواهان که اکنون کنترل مجلس سنا و مجلس نمایندگان را به دست گرفته‌اند شاید از ابزارهای لازم برای فشار بر دولت باراک اوباما، رئیس جمهوری آمریکا در سیاست خارجی برخوردار شده باشند، اما به استناد

گفته تحلیلگران و منابعی در کنگره از قدرت لازم برای تخریب توافقی که مورد قبول کاخ سفید باشد برخوردار نیستند.

یک دستیار ارشد کنگره می‌گوید: «کنگره تحت کنترل جمهوری خواهان آزادی عمل بیشتری برای تصمیم‌گیری درباره رأی‌گیری در موضوعاتی نظیر حفظ یا عدم حفظ فشار تحریم‌ها بر ایران خواهد داشت، اما رئیس جمهور هنوز توانایی وتوی مصوبه‌ها و توان معاف کردن از آن تحریم‌ها را در اختیار دارد.»

این مقام ارشد کنگره که خواست نامش فاش نشود به این روزنامه می‌گوید: جمهوری خواهان علی‌رغم کسب اکثریت کرسی‌های مجلس سنا بعید است بتواند 67 رأی لازم برای نادیده گرفتن وتوی مقام رئیس جمهور را داشته باشد. وی که دستیار یکی از سناتورهای ارشد جمهوری خواه است گفت: «جمهوری خواهان این مقدار رأی را نخواهند داشت.»
واشنگتن تایمز می‌نویسد؛ اظهارات این نماینده کنگره با توجه به گزارش‌هایی در هفته‌های اخیر که مدعی شده بودند کاخ سفید به دنبال دستیابی به توافقی با ایران بدون مصوبه کنگره است، صحیح به نظر می‌رسند.
نقش اتحادیه اروپا

همچنین روزنامه «فایننشال تایمز» در یادداشتی، با اشاره به نتایج انتخابات میان‌دوره‌ای کنگره آمریکا می‌نویسد؛ پیروزی جمهوری خواهان در سنا نباید توافق هسته‌ای را در معرض تردید قرار دهند.
در خاتمه یادداشت به شکست میان مواضع اروپا و آمریکا در صورت عدم توافق با ایران اشاره می‌کند و می‌نویسد اگر اوباما نتواند با ایران توافق کند، اتحادیه اروپا، با توجه به رویه‌های شفافش، تنها به چند نشست برای لغو تحریم‌هایش علیه ایران نیاز خواهد داشت.

بیانیه مقامات سابق اروپا
جمعی از مقامات سیاسی سابق در یادداشتی در روزنامه گاردین خواستار غنیمت شمردن فرصت برای توافق هسته‌ای با ایران شدند. خاویر سولانا، نماینده عالی اسبق سیاست و امنیت خارجی اتحادیه اروپا و دبیر کل شورای اتحادیه اروپا و دبیر کل سابق ناتو؛ آنا پالاسیا، وزیر خارجه اسبق اسپانیا، کارل بیلدت، وزیر خارجه سابق سوئد، اما بونینو، وزیر خارجه اسبق ایتالیا، ژان ماری گوئو، رئیس و مدیر اجرایی گروه بین‌المللی بحران و فرستاده ویژه مشترک اسبق اتحادیه عرب و سازمان ملل در امور سوریه و رابرت کوپر، دیپلمات اسبق انگلیس و مشاور اسبق سرویس اقدام خارجی اروپا نگارندگان این یادداشت کوتاه در این روزنامه انگلیسی بوده‌اند.

در ابتدای این یادداشت آمده است: «ما از کشورهای اتحادیه اروپا و ایران می‌خواهیم تا سررسید مهلت 24 نوامبر به توافق جامع هسته‌ای دست پیدا کنند. به تعویق انداختن فرصت اتخاذ تصمیمات سخت نهایی که در پیش رو قرار دارد احتمال دارد فرصت‌های بیشتری را در اختیار مخالفان پیگیری مسیر دیپلماتیک و تخریب این فرایند قرار دهد.»
در ادامه این بیانیه با اشاره به آنچه طرح راه‌حل‌های فنی خلاقانه در این مذاکرات خوانده شده از طرفین خواسته شده به توافقی دست یابند که «در عین پاسخگویی صلح‌آمیز و موثر به نگرانی‌های 5+1 از تکثیر اتمی به آرمان‌های منطقی و حاکمیت ملی ایران احترام می‌گذارد.»

مقامات سیاسی سابق اروپا در ادامه توافق موقت هسته‌ای امضا شده را شامل مهم‌ترین تضمین‌ها برای گروه 5+1 از لحاظ نظارت بر برنامه هسته‌ای ایران دانسته و تأکید کرده‌اند اروپایی‌ها برای رسیدن به این مرحله از مذاکرات منابع زیادی را صرف کرده‌اند که تبعات منطقه‌ای انزوای ایران یکی از آنها بوده است. در ادامه بیانیه مورد نظر از کشورهای اروپایی خواسته شده ضمن غنیمت شمردن این فرصت برای توافق هسته‌ای با ایران با دولت آمریکا همکاری کرده تا متحدان منطقه‌ای این کشور به مزایای راهبردی درازمدت این توافق واقف شوند.

کاخ سفید: ابعاد دشواری در مذاکرات باقی‌مانده
«جاش ارنست» سخنگوی کاخ سفید در مصاحبه با شبکه تلویزیونی «ام‌اس‌ان‌بی‌سی» با اشاره به مذاکرات ایران و 5+1 درباره برنامه هسته‌ای گفت: با توجه به نزدیک شدن به مهلت باقی مانده برای رسیدن به توافق جامع هسته‌ای با ایران (24 نوامبر مصادف با 3 آذر) هنوز ابعاد دشواری در مذاکرات هسته‌ای با ایران باقی مانده که حل نشده‌اند. ارنست در ادامه گفت: برخی از تصمیم‌گیری‌های بسیار مهم وجود دارد که مذاکره‌کنندگان و مقامات ایران برای حل و فصل پرونده هسته‌ای این کشور و همچنین رفع نگرانی‌های جامعه بین‌المللی درباره تلاش‌های ایران برای دستیابی به اتمی باید اتخاذ کنند.